



12. A melléknév

A melléknév három szerepkörben állhat a mondatban.

1. Lehet állítmány. Ekkor többnyire a **sein**, **werden** vagy **bleiben** igék valamelyikével együtt szerepel. A melléknévre ilyenkor **Wie ist / sind ...?** kérdéssel kérdezel.

Frau Kobritz ist **wahnsinnig**.
(Kobritzné őrült.)

2. Lehet határozó. Ekkor a **wie?** (hogyan?) kérdésre felel.
Das Nashorn liegt **gemütlich** unterm Baum.
(Az orrszarvú kényelmesen fekszik a fa alatt.)

3. Lehet jelző. Ebben a helyzetben közvetlenül egy főnévre vonatkozik és a **welcher?** vagy a **was für ein?** (melyik, milyen?) kérdésre felel. A jelzőként álló melléknevet ragoznod kell.

Dieses **dicke** Tier ist ein Nashorn.
(Ez a kövér állat orrszarvú.)

Ragozhatatlan melléknevek

Még jelzőként is ragozhatatlanok a következő melléknevek.

- *lila* (lila), *rosa* (rózsaszín), *orange* (narancssárga), *beige* (bézs), *super*, *extra*, *prima*.
- törtszámok: *drittel* (harmad), *achtel* (nyolcad).
- ha a melléknév **-erlei** (-féle) végű.

- városnévből **-er** végződésel képzett melléknév: *Kölner Dom* (Kölni dóm)
- *ganz* (egész) és *halb* (fél) melléknevek, ha város-, ország- vagy kontinensnevek előtt szerepelnek: *ganz Szeged*, *halb Europa*

Fokozás

Három fok különül el: **alapfok**, **középfok** és **felsőfok**. Az alapfok az az alak, ahogy a melléknevet megtanulod. A másik két fokot az alapfokból képzéd a következőképpen:

I. Középfok

Képzés: melléknév + **-er**.

Ha jelzőként használsz, még ragoznod kell a melléknévragozás szabályainak megfelelően.

Die Tiere im Tiergarten von Garmisch-Partenkirchen sind **exotischer** als unser Hund Dagobert.

(A garmisch-partenkircheni állatkert állatai egzotikusabbak, mint Dagobert kutyánk.)

Frau Kobritz sah sogar noch **exotischere** Tiere in Afrika.

(Kobritzné még egzotikusabb állatokat is látott Afrikában.)

II. Felsőfok

Kétféle alak létezik felsőfokban:

(1) **der / die / das + melléknév + -(e)ste**.

der größte Affenbrotbaum

(a legnagyobb majomkenyérfa)

die schlimmste Touristin
(a legrosszabb turista)

Ezt az alakot használod, ha a felsőfokú melléknév jelzőként áll. A felsőfokban természetesen még ragozod is a melléknevet.

Nach zwei Tagen Wanderung erblickte Frau Kobritz den **größten** Affenbrotbaum aller Zeiten.

(Két napnyi vándorlás után Kobritzné megpillantotta minden idők legnagyobb majomkenyérfáját.)

Szintén használhatod ezt az alakot, ha mellékneved állítmányként szerepel. Ilyenkor mindig Nominativban áll.

Dieser Affenbrotbaum ist **der größte**.

(Ez a majomkenyérfa a legnagyobb.)

(2) A felsőfok másik képzési módja: **am** + melléknév + **-(e)sten**.

am größten, am schlimmsten, am schnellsten
(a legnagyobb, a legrosszabb, a leggyorsabb)

Ez a mindig változatlan alak használható a melléknév állítmányi vagy határozói szerepében. De ha a mellékneved jelző, **tilos** használni.

Nashorn Nr. 5, dem Frau Kobritz am dritten Tag begegnete, war weitaus **am größten** (das größte). Es lief **am schnellsten**.

(Az ötös számú orrszarvú, akivel Kobritzné a harmadik napon találkozott, messze a legnagyobb volt. (állítmány) Ez futott a leggyorsabban. (határozó))

Az umlautos melléknevek fokozása

A

alt, älter, am ältesten	öreg
arm, ärmer, am ärmsten	szegény
hart, härter, am härtesten	kemény
kalt, kälter, am kältesten	hideg
krank, kränker, am kränksten	beteg
lang, länger, am längsten	hosszú
nah, näher, am nächsten	közeli
nass, nasser, am nässesten	nedves
scharf, schärfer, am schärfsten	éles, csípős
schwach, schwächer, am schwächsten	gyenge
stark, stärker, am stärksten	erős
warm, wärmer, am wärmsten	meleg

O

grob, gröber, am gröbsten	durva
groß, größer, am größten	nagy
hoch, höher , am höchsten	magas

U

dumm, dümmer, am dümmsten	buta
gesund, gesünder, am gesündesten	egészséges
jung, jünger, am jüngsten	fiatal
klug, klüger, am klügsten	okos
krumm, krümmer, am krümmsten	görbe
kurz, kürzer, am kürzesten	rövid

Egyéb rendhagyó fokozások

bald, **eher**, am **ehesten**
 gern, **lieber**, am **liebsten**
 oft, öfter / **häufiger**, am **häufigsten**
 viel, **mehr**, am **meisten**

hamar
 szívesen
 gyakran
 sok

Hasonlítás

Alapfokban

Ha a melléknév alapfokban áll, mindig **wie**-t használj *mint* jelentésben.

Eine Giraffe kann **genauso gefährlich** sein **wie** ein Nashorn.

(Egy zsiráf ugyanolyan veszélyes lehet, mint egy orrszarvú.)

Die Reise war nicht **so angenehm**, **wie** ich gedacht hatte.

(Az utazás nem olyan kellemes, mint gondoltam.)

Das Nashorn ist **dreimal so lang wie** der Löwe.

(Az orrszarvú háromszor olyan hosszú, mint az oroszlán.)

Középfokban

Középfokú melléknév és az *anders* után a magyar *mintnek* **als** felel meg.

Der Sonnenuntergang ist aber **viel schöner**, **als** ich dachte.

(A naplemente sokkal szebb, mint gondoltam.)

Bayern ist **anders als** Afrika.

(Bajorország más, mint Afrika.)

Hier gibt es wahrscheinlich **weniger Schnee als** zu Hause.
(Itt valószínűleg kevesebb hó van, mint otthon.)

Felsőfokban

Azt, akik közt / közül a legszebb / legjobb stb. valami, a **von** + Dat.
vagy az **unter** + Dat. előjárókkal fejezheted ki.

das schönste von allen Fotos
(az összes kép közt a legszebb)
Die Schnecke ist **die langsamste unter** den Tieren.
(A csiga a leglassabb az állatok közt.)

az egyik legveszélyesebb

Das Nashorn ist **eines** der gefährlichsten Tiere Afrikas.
(Az orrszarvú Afrika egyik legveszélyesebb állata.)
Der Löwe ist eines **unserer** beliebtesten Tiere.
(Az oroszlán az egyik legkedveltebb állatunk.)

képzése: **einer, eine, eines + többes szám Gen.**

Akk.:

eines der gefährlich[st]en Tiere Afrikas
(Afrika egyik [leg]veszélyes[ebb] állatát)

Dat.:

mit **einem** der gefährlich[st]en Tiere Afrikas.
(Afrika egyik [leg]veszélyes[ebb] állatával)

Gen.:

die Fortpflanzung **eines** der gefährlich[st]en Tiere Afrikas.
(Afrika egyik [leg]veszélyes[ebb] állatának szaporodása)

Melléknevek módosítása

Alapfokú melléknévnél

außerordentlich + melléknév (rendkívül...)

äußerst + melléknév (rendkívül...)

etwas + melléknév (valamennyire...)

höchst + melléknév (nagyon, igen...)

sehr + melléknév (nagyon...)

so + melléknév (olyan...)

weniger + melléknév (kevésbé, kevésbé...)

ziemlich + melléknév (eléggé, meglehetősen...)

zu + melléknév (túl...)

Középfokú melléknévnél

noch + melléknév (még ...bb)

viel + melléknév (sokkal ...bb)

etwas + melléknév (valamivel, valamennyivel ...bb)

immer + melléknév (egyre ...bb)

Melléknévragozások

Ragozni csak a főnév előtt jelzőként álló mellékneveket kell.

A németben három melléknévragozást különítünk el: **gyenge**, **vegyes** és **erős** ragozás.

A melléknevedet attól függően kell gyengén, vegyesen vagy erősen ragozni, hogy milyen determináns van előtte.

I. Gyenge ragozás

der schwache Tiger
(a gyenge tigris)

	hímnem	nőnem	semlegesnem
egyes szám			
Nom.	-e	-e	-e
Akk.	-en	-e	-e
Dat.	-en	-en	-en
Gen.	-en	-en	-en
többes szám			
Nom.	-en		
Akk.			
Dat.			
Gen.			

Gyenge ragozás áll a der, die, das mintájára ragozható determinánsok után:

der (a, az)
dieser (ez a)
jener (az a)
jeder (minden)
welcher (melyik)
mancher (néhány)
derselbe (ugyanaz)
derjenige (az a)
wir, ihr (mi, ti)

alle, alle diese, alle solche, all die,
alle meine (minden, mind ez a,
minden ilyen, az összes, az én
összes ...)
beide, die beiden, meine beiden
(mindkét, a két, az én két)
sämtliche (valamennyi)
die meisten (a legtöbb)

II. Vegyes ragozás

mein gemischter Chor
(a vegyeskórusom)

	hímnem	nőnem	semlegesnem
egyes szám			
Nom.	-er	-e	-es
Akk.	-en	-e	-es
Dat.	-en	-en	-en
Gen.	-en	-en	-en
többes szám			
Nom.	-en		
Akk.			
Dat.			
Gen.			

Vegyes ragozás áll az **ein, eine, ein** mintájára ragozható determinánsok után:

ein (egy)

kein (egy sem, nem)

mein, dein, ... (az enyém)

was für ein (milyen)

irgendein (valamilyen)

solch ein (egy ilyen)

manch ein (néhány)

welch ein (milyen)

(k)ein solcher, (k)eine solche, (k)ein solches, keine solchen (egy ilyen sem)

III. Erős ragozás

starker Kaffee und starke Nashörner
(erős kávé és erős orrszarvúk)

	hímnem	nőnem	semlegesnem
egyes szám			
Nom.	-er	-e	-es
Akk.	-en	-e	-es
Dat.	-em	-er	-em
Gen.	-en	-er	-en
többes szám			
Nom.	-e		
Akk.	-e		
Dat.	-en		
Gen.	-er		

Erős ragozás áll, ha a determinánsod:

(wie) viel(e) (mennyi)

wenig(e) (kevés)

einige (néhány)

etliche (néhány)

mehrere (több, sok)

uns, euch (minket, nekünk,
titeket, nektek)

Ø (andere, zwei, folgende,
weitere, sonstige, zahlreiche)

dessen, deren (akinek a)

wessen (kinek a)

etwas, nichts (valami, semmi)

solch (ilyen)

manch (némely)

welch (milyen)

lauter (csupa)

was für (milyen)

ein wenig (egy kevés)

ein bisschen (egy kevés)

ein paar (egy pár)

mehr (több)